

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

*Anexa nr.16
la Hotărîrea Consiliului INJ
nr.1/3 din 30 ianuarie 2015*

CURRICULUM

la disciplina

**„PUNEREA ÎN EXECUTARE A HOTĂRÎRILOR JUDECĂTOREȘTI
ÎN MATERIE PENALĂ”**

(candidați la funcții de judecător și procuror)

AUTOR:

*Anatolie MUNTEANU,
Avocat parlamentar, formator INJ*

AVIZAT

Mariana PITIC, Șef Direcție instruire și cercetare

CHIȘINĂU, 2015

I. PRELIMINARII

Faza trimiterii spre executare a hotărîrilor judecătorești constituie etapa finală a procesului alături de punerea în executare a hotărîrilor, sau altfel spus faza cînd participanții la proces resimt efectele procesului penal, ca act al justiției. Importanța acestei etape a procesului comportă consecințe asupra făptuitorului cît și asupra victimei (părții vătămate), iar ca finalitate scoate în evidență momentul restabilirii echității sociale.

Experiența în acest domeniu statuează asupra mai multor carențe determinate atît de factori obiectivi: imperfecțiunea cadrului normativ, volumul neproportional calității managementului de lucru, etc., dar și celor subiectivi : capacitatea judecătorului/procurorului de a organiza lucrul, etica și deontologia profesională, etc.

Reieșind din circumstanțele enunțate, curriculumul în cauză, derivă din abordarea celor mai caracteristice deficiențe de ordin procesual privitor la faza de trimitere spre executare și punere în executare a hotărîrilor judecătorești constituind un document directoriu ce determină competențele profesionale necesare integrării și buneii manifestări în exercitarea atribuțiilor de procuror sau judecător. În acest sens cursul are drept scop punerea în atenția audiențelor a celor mai noi prevederi ale legislației în materia executării hotărîrilor judecătorești, a practicii judiciare naționale și a deficiențelor acestora care afectează calitatea actului justiției, precum și familiarizarea cu jurisprudența CtEDO relevantă subiectului.

Curriculumul este elaborat pentru a oferi cît mai multe informații utile candidaților la funcția de judecător sau procuror pentru a înțelege importanța fazei executării hotărîrilor judecătorești pentru efectele procesului în întregime, dar și pentru a-și forma deprinderi practice privitor la punerea în aplicare a prevederilor legii, de a se orienta corect în diverse situații practice ajutîndu-i pe audienți să adopte soluții procesuale corecte.

II. COMPETENȚE

Prin studiul disciplinei audientul va obține următoarele competențe:

- Să identifice momentul rămîinerii definitive a hotărîrilor judecătorești;
- Să cunoască organele care asigură punerea în executare a hotărîrilor;
- Să conștientizeze importanța și valoarea deciziilor adoptate în calitate de judecători și procurori din perspectiva realizării sarcinilor pedepsei penale;
- Să deprindă tehnici de întocmire a actelor legate de trimiterea spre executare a hotărîrilor judecătorești;
- Să cunoască realitatea mediului penitenciar în RM prin prisma recomandărilor organismelor internaționale și impactul acestuia asupra comportamentului deținuților;

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La sfârșitul studiului disciplinei audientul va fi capabil să:

- să identifice procedee și consecutivitatea aplicării acestora pentru asigurarea trimiterii spre executare a hotărîrilor judecătorești ;
- să estimeze impactul deficiențelor apărute la punerea în executare a hotărîrilor judecătorești în materie penală asupra procesului penal;
- să determine competențele organelor abilitate cu funcții de punere în executare a hotărîrilor judecătorești;
- să aplice jurisprudența CtEDO și standardele internaționale recunoscute de Republica Moldova în materia executării hotărîrilor judecătorești în materie penală.

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formator	Semestrul	Total ore	Ore curs	Ore practice	Evaluarea
Punerea în executare a hotărârilor judecătorești în materie penală	Anatolie Munteanu	2	14	4	10	Colocviu diferențiat

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	TEMATICA	Ore curs	Ore practice
1.	Rămânerea definitivă a hotărârii instanței judecătorești. Probleme de drept privitor la redactarea hotărârilor judecătorești.	1	2
2.	Aspecte practice privind trimiterea spre executare și caracterul obligatoriu al hotărârii judecătorești.	1	2
3.	Probleme de drept și aplicare a dreptului identificate la punerea în executare a hotărârilor judecătorești în materie penală.	1	4
4.	Influența mediului penitenciar asupra comportamentului deținuților maturi și minori.	1	2
TOTAL		4	10

VI. UNITĂȚI TEMATICE

Unități tematice	Strategii didactice/ Resurse logistice	Lucrul individual
Tema 1. Rămânerea definitivă a hotărârii instanței judecătorești. Probleme de drept privitor la redactarea hotărârilor judecătorești.		
<p style="text-align: center;"><i>Ore de curs</i></p> Identificarea momentului rămânării definitive: a) Hotărârii primei instanțe; b) Hotărârii instanței de apel; c) Hotărârii instanței de recurs.	Prelegerea cu suport vizual, Power Point, laptop, videoproiector.	Lectura unor surse bibliografice Dezbaterea.
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> Efectele juridice și consecințele nerespectării termenului de redactare a hotărârii: a) îngrădirea dreptului de acces la justiție; b) impactul asupra termenului rezonabil de examinare; c) modalități de control a riscurilor disciplinei executorii.	Tablă flipchart.	Lucrul în grup cu folosirea tehnologiilor informaționale.
Tema 2. Aspecte practice privind trimiterea spre executare și caracterul obligatoriu al hotărârii judecătorești.		
<p style="text-align: center;"><i>Ore de curs</i></p> Elemente ce determină trimiterea spre executare a	Prelegerea cu	Lectura unor

<p>hotărârii:</p> <p>a) hotărârea este definitivă;</p> <p>b) hotărârea este obligatorie;</p> <p>c) au fost stabilite organele care asigură punerea în executare a pedepsei, măsurii de siguranță, măsurii preventive competente.</p> <p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>a) emiterea dispoziției de executare și trimiterea hotărârii judecătorești organului însărcinat cu punerea în executare a hotărârii. <i>Studiu de caz</i></p> <p>b) particularități la executarea arestării preventive;</p> <p>c) particularități la executarea pedepsei cu închisoarea</p>	<p>suport vizual, Power Point, laptop, videoproiector.</p> <p>Studiu de caz. (dosarul C judecătoria Soroca.)</p> <p>Vizită de studiu.</p>	<p>surse bibliografice</p> <p>Dezbaterea.</p> <p>Întocmirea proiectelor de acte.</p> <p>Întocmirea referatelor pe grupe cu teme diferențiate</p>
<p>Tema 3. Probleme de drept și aplicare a dreptului identificate la punerea în executare a hotărârilor judecătorești în materie penală.</p>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore de curs</i></p> <p>- Aplicarea de angajații sistemului instituțiilor penitenciare a standardelor naționale și internaționale în materia condițiilor de detenție.</p> <p>a) jurisprudența CtEDO pe art. 3 CEDO . Cauzele Moldovei pierdute pentru tratament inuman sau degradant în sensul condițiilor de detenție.</p> <p>- Cele mai frecvente pretenții înaintate de deținuți pe perioada executării pedepsei în fața instanței de judecată, procuror, administrația instituției penitenciarului.</p> <p>a) condiții de detenție inadecvate</p> <p>b) solicitarea întrevederilor de scurtă și lungă durată;</p> <p>c) liberarea condiționată înainte de termen</p> <p>- Soluții practice referitoare la stabilirea instanței competente a soluționării chestiunilor privind executarea hotărârilor judecătorești:</p> <p>a) Particularități de competență la examinarea chestiunilor specificate în art 469 CPP;</p> <p>b) Particularități de stabilire a locului examinării examinării chestiunilor prevăzute de art. 469 CPP.</p> <p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>Aspecte practice privind examinarea chestiunilor prevăzute de art.469 alin. 1) p.5, p.11) și 14) CPP;</p> <p>Aspecte practice privind examinarea altor chestiuni prevăzute de art. 469 CPP;</p> <p>Deficiențe la liberarea de la executarea pedepsei a persoanelor grav bolnave. <i>Studiu de caz.</i></p> <p>Raportarea tendințelor jurisprudenței CtEDO la situația de fapt din penitenciarele RM.</p> <p>Aplicarea în practică a Normelor Comitetului European pentru Prevenirea Torturii în materia condițiilor de detenție.</p>	<p>Curs-prelegere, proiector/laptop</p> <p>Studiu de caz. Tablă flipciart.</p>	<p>Braistorming, lectura surselor din lista bibliografică</p> <p>Soluționarea spețelor.</p> <p>Întocmirea proiectelor de acte procesuale.</p>

Tema 4. Influența mediului penitenciar asupra comportamentului deținuților maturi și minori.

<p><i>Ore de curs</i></p> <p>Comportamentul deviant influențat de mediul penitenciar. Realizarea atribuțiilor de serviciu de către angajații DIP.</p> <p>Cazurile de suicid. Dreptul la viață prin prisma jurisprudenței CtEDO;</p> <p>Atribuțiile angajaților sistemului instituțiilor penitenciare în identificarea deținuților predispuși spre suicid.</p> <p>Atribuțiile funcționale ale procurorului.</p>	<p>Curs-prelegere. Proiector/laptop</p>	<p>Braistorming, discuții tematice cu un angajat experimentat al DIP, lectura surselor din lista bibliografică</p>
<p><i>Ore practice</i></p> <p>Controlul eficient în sensul procesual al art. 2 și 3 CEDO;</p> <p>Detenția separată a condamnaților. Art.205 CE.</p> <p>Particularitățile executării pedepsei în penitenciarele pentru minori. Art. 253 CE</p> <p>Elaborarea planurilor individuale de măsuri pentru monitorizarea situației deținutului cu devieri suicide.</p>	<p>Studiu de caz, Proiector/laptop</p>	<p>Soluționarea spețelor. Întocmirea proiectelor de acte procesuale. Întocmirea referatelor.</p>

VII. EVALUAREA

A. Evaluarea continuă se va realiza prin:

- participarea audiențelor în cadrul seminarelor;
- realizarea activităților individuale/în grup;
- răspunsuri orale, participare la dezbateri/studii de caz;
- redactarea unor acte în baza temelor studiate;
- susținerea unei testări obligatorii care va conține sarcini cu obiective de măsurare a cunoștințelor, capacităților și competențelor/aptitudinilor profesionale;
- pregătirea unui referat pe o problemă propusă pentru activitățile individuale.

B. Evaluarea finală se va efectua prin colocviu diferențiat, în bază de test, care va conține întrebări teoretice și practice în domeniul punerii în executare a hotărârilor judecătorești în materie penală

VIII. BIBLIOGRAFIE

1. Codul de executare al Republicii Moldova,
2. Statutul executării pedepsei de către condamnați, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.091, 2006.
3. S.Carp, C.Osadcii, O.Rusu. Drept execuțional penal, Centrul poligrafic Academia „Ștefan cel Mare”, Chișinău, 2007.
4. P. Zidaru. Drept execuțional penal. București, ALL BECK, 2001.
5. Nicolae-Anghel Nicolae. Dreptul executării sancțiunilor penale. Editura Universității Titu Maiorescu. București, 2001.
6. M.Lașcu, S. Mantaluța. Drept execuțional-penal. Chișinău, 2003.
7. A.M. van Kalmthout. Reintegrarea socială și supravegherea infractorilor în opt țări ale lumii.

- Sitech. Craiova, 2004.
8. Н.А.Белый. Пенитенциарное право Республики Молдова. Кишинёв, 2001.
 9. Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și Tratatamentelor ori Pedepselor inumane sau degradante. CPT/inf/E(2002)
 10. Jurisprudența CtEDO/[http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/Pages/search.aspx#{"languageisocode":\["RON"\],"respondent":\["MDA"\],"article":\["3","3+13"\],"kpthesaurus":\["193"\],"documentcollectionid2":\["GRANDCHAMBER","CHAMBER"\]}](http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/Pages/search.aspx#{)